

Raadsvoorstel

Datum vergadering	: 15 januari 2019
Registratienummer	: 01.24
Portefeuillehouder	: Burgemeester
Bijlage(n)	: 1 (verordening auditcommissie West Betuwe)
Onderwerp	: Auditcommissie West Betuwe

Onderwerp

Instelling auditcommissie West Betuwe en vaststelling Verordening auditcommissie West Betuwe

Beslispunten

1. Instellen van een auditcommissie
2. Vaststellen van de verordening auditcommissie West Betuwe 2019

Inleiding

De raads werkgroep Middelen heeft in het West Betuwe Beraad (WBB) van 11 juni 2018, ter voorbereiding op de fusiegemeente West Betuwe een informatienota ingebracht, waarin is geadviseerd om de nieuwe gemeenteraad van West Betuwe (WB) in het 1^e kwartaal van 2019 een besluit te laten nemen over de instelling van een Auditcommissie West Betuwe. Dit advies is door het WBB overgenomen, mede vanwege het gegeven dat de nieuwe gemeente WB voor het boekjaar 2019 een accountant dient aan te wijzen, op grond van het bepaalde in artikel 213 lid 2 van de Gemeentewet. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad, waarbij een auditcommissie nuttig kan zijn in de voorbereiding en voorselectie van een accountant.

WAT DOET EEN AUDITCOMMISSIE

Controle van het college is van essentieel belang, maar hoe zorgt een gemeenteraad ervoor dat hij effectief controleert. Niet alle raadsleden hebben kennis van of affiniteit met de gehele bedrijfsvoering, met een jaarverslag of een jaarrekening. Het is dan niet effectief om met de volledige raad de stukken te beoordelen en te bespreken. Verstandiger is het om een speciale commissie in te stellen die deze rol op zich neemt: een Auditcommissie. De auditcommissie fungeert als de ogen en oren van de gemeenteraad. Zij houdt toezicht op de uitvoering van de (financiële bedrijfsvoering) kaders door het college. Vervolgens adviseert zij daarover aan de raad. De commissie neemt dus de controlerende taak van de gemeenteraad niet over, maar zorgt ervoor dat de raad die taak op bepaalde terreinen/onderdelen beter kan uitvoeren. Een ander voordeel van een auditcommissie is dat zij kan optreden als aanspreekpunt voor de controleur van de accountant. Verder houdt een auditcommissie toezicht op de voortgang van de verbeteringen in de (financiële) bedrijfsvoering. Ook stemt zij de diverse onderzoeken van de accountant, het college en de rekenkamer(-commissie) op elkaar af.

WAAROM JUIST EEN AUDITCOMMISSIE

Het voordeel van een auditcommissie is dat deskundigen op een a-politieke manier kijken hoe transparant de financiële sturing en verantwoording van de gemeenteraad is. Ook kijkt deze commissie niet alleen naar financiële aspecten, maar ook naar risico's in de bedrijfsvoering en de risico's in de omgeving van de gemeente. Het functioneren van een auditcommissie steunt daarbij op drie pijlers: 1. de onafhankelijkheid; 2. de communicatie en 3. de verantwoording.

DE TAKEN VAN DE AUDITCOMMISSIE

De taken van een Auditcommissie verschillen per gemeente. De invulling wordt veelal bepaald door de grootte en de complexiteit van de organisatie en (niet onbelangrijk) de eisen die de gemeenteraad er aan stelt. Er is één taak die alle varianten in auditcommissies gemeen hebben: zij houden allen toezicht op het risicomangement in brede zin. Deze taak vormt namelijk de basis voor de verdere sturing en beheersing van de gemeente. Bij risico-management gaat het om verschillende soorten risico's. Erg belangrijk zijn de financiële risico's die een gemeente loopt. Daarnaast zijn er ook niet-financiële risico's die vaak samen hangen met hoe de gemeentelijke organisatie haar werkzaamheden uitvoert. Als laatste (en niet te onderschatten) zijn de risico's die te maken hebben met integriteit en fraudebestendigheid van de verschillende participanten. Daarbij kan de auditcommissie optreden als aanspreekpunt en gesprekspartner van de accountant en de afstemming verzorgen van de diverse onderzoeken (accountant, rekenkamer, college B&W) die binnen het gemeentebestuur kunnen plaatsvinden.

VARIANTEN

In de praktijk bij de Nederlandse gemeenten zijn diverse varianten te onderkennen. Van geen auditcommissie (10% van de gemeenten) tot een zeer uitgebreide auditcommissie. *Op grond van artikel 156 Gemeentewet kan de bevoegdheid tot aanwijzing (benoeming) van de externe accountant niet aan de auditcommissie worden overgedragen.*

Besluitgeschiedenis

De raad van Neerijnen heeft in juli 2014 opnieuw een auditcommissie ingesteld. De raden van Geldermalsen en Lingewaal kennen een dergelijke commissie niet.

Beoogd effect

Met de instelling van een auditcommissie de advisering en afstemming tot stand te brengen ten behoeve van de kaderstellende en controlerende activiteiten voor de raad op het gebied van auditing, financieel beleid en beheer en aangrenzende gebieden.

Argumenten

1.1 Onafhankelijk

Een effectieve auditcommissie is onafhankelijk van het bestuur, management en de externe accountant. Dit is essentieel. De mate van onafhankelijkheid bepaalt in hoeverre de betrouwbaarheid en het vertrouwen in de commissie toenemen. Voor de Nederlandse lokale overheid zijn algemene regels vastgelegd. De algemene regels voor onafhankelijkheid gelden ook voor de auditcommissie. Om te beginnen moet zij namelijk materieel onafhankelijk zijn (zodat zij geen financiële belangen heeft bij een beslissing).

Daarnaast moet zij ook “in perceptie” onafhankelijk zijn: er mag geen reden zijn om aan haar onafhankelijkheid te twifelen. Tot slot moet zij maatregelen treffen om haar onafhankelijkheid te garanderen.

1.2 Communicatie

De auditcommissie vervult ook een nuttige rol voor het financiële management van de gemeente. De commissie kan namelijk met de raad communiceren over financiële onderwerpen. In die rol vormt zij de link tussen de raad en het financiële management. De leden van de gemeenteraad zijn niet speciaal gekozen vanwege hun kennis van verslaglegging of accountantscontrole. Maar effectief toezicht vraagt wel gespecialiseerde kennis van de processen bij de gemeente: verslaglegging, interne beheersing en vaak ook van (accountant)controle. De financiële functionarissen binnen de gemeente hebben deze kennis wel, daarom is goede communicatie tussen de gemeenteraad en deze financiële functionarissen van groot belang. De auditcommissie kan hiervoor zorgen.

1.3 Verantwoording

Voor een gemeenteraad is het erg belangrijk dat hij op een goede manier verantwoording kan afleggen. De auditcommissie heeft hierin ook een belangrijke rol. Met een auditcommissie heeft de gemeenteraad namelijk een combinatie van enerzijds onafhankelijk toezicht op de verslaglegging en accountantscontrole en anderzijds inhoudelijke kennis. Een onafhankelijke auditcommissie zal bijdragen aan de integriteit van de verslaglegging en verantwoording. De auditcommissie houdt actief toezicht op het college en het management dat zij voldoende maatregelen treffen om fraude te voorkomen. Het toezicht van de commissie zorgt ervoor dat het college en het management hun verantwoordelijkheid hierin nemen. Het feit dat zij hierop kunnen worden gecontroleerd werkt vaak al preventief!

2.1 Conform het bepaalde in artikel 84 van de Gemeentewet regelt de raad de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van de auditcommissie.

2.2 De instelling van de auditcommissie wordt opgenomen in het Reglement van Orde voor de Politieke avonden van West Betuwe. Het doel en de taken van de auditcommissie alsmede de samenstelling en de werkwijze zijn verwoord in deze verordening. Het verdient aanbeveling om leden uit de raad te benoemen in de auditcommissie met financiële en organisatorische kennis en affiniteit.

Kanttekeningen

Als niet gekozen wordt om een auditcommissie in te stellen, zullen de werkzaamheden van deze commissie worden ondergebracht bij de politieke voorronde van de cyclus waarin deze dient te worden besproken.

Duurzaamheid

-

Financiën

Zoals voorgesteld worden de leden van de auditcommissie uit de gemeenteraad benoemd en dat zal niet tot extra financiële lasten leiden.

Uitvoering

-

Planning

-

Evaluatie

-

Communicatie

De instelling van de auditcommissie alsmede de vaststelling van de verordening auditcommissie zal worden gepubliceerd in het weekblad West Betuwe, conform de bepaling in artikel 139 Gemeentewet.

Juridische zaken

De instelling van een andere commissie is de bevoegdheid van de raad, conform het bepaalde in artikel 84 Gemeentewet. Hij regelt daarbij de taken, de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze, daaronder begrepen de wijze waarop de leden van de raad inzage hebben in stukken waaromtrent door een raadscommissie geheimhouding is opgelegd. Tevens bepaald artikel 84 dat een burgemeester en/of wethouder geen lid kan zijn van een andere commissie, doch slechts aanwezig kunnen zijn als adviseur. Bij de samenstelling van een andere commissie zorgt de raad, voor zover het de benoeming betreft van leden van de raad, voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde groeperingen.

De gemeenteraad van West Betuwe

De griffier,

de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente West Betuwe;

gelezen het voorstel van de griffier;

gelet op het advies vanuit de raadswerkwerkgroep Middelen van 14 mei 2018 en het West Betuwe Beraad van 11 juni 2018;

besluit:

1. tot instelling van een Auditcommissie voor de gemeente West Betuwe;
2. tot vaststelling van de Verordening op de auditcommissie West Betuwe 2019.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 15 januari 2019, nummer 24

De griffier,

De voorzitter,